

kakšnega mačka pokapali. Bog nas varuj samomorskih mislij!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar bodo dne 18. avgusta stari 50 let. Mnogo skušani vladar bodo pri tej priliki zopet prejeli novih dokazov, kako so jim narodi avstrijski verno ndani! — Deželni zbori so dokončali svoje zborovanje; ta teden bil je zaključen gališki, dalmatinski in bukovinski deželni zbor. Ministerstvo grof Taaffejevo je s tem zopet pokazalo svojo spretnost, ker je vključil dolgotrajnemu zborovanju državnega zbora najšlo časa za deželne zборе, ki uže 2 leti niso bili sklicani. — Dunajski shod avstrijskih strelcev je tudi bil vrlo dobro obiskovan. vršen in dokončan. Vključil temu, da so bili navzoči večidel sami Nemci, ni bilo do malega čuti o „nevarnosti nemštva“ pod ministrom Taaffejem, kakor so želeli nemško-judovski listi dunajski. Marveč domoljubje avstrijsko osramotilo je vse judovsko ščuvanje. To je vele pomenljivo znamenje! Tega ne more niti celjski freimaurer Forregger več motiti, čeravno si je prizadeval nemške strelce naščuvati zoper slovanske; res, grda lastnost poslanca voljenega v Celji itd. — Na Kranjskem hočejo si nemčurji pomagati z leganjem; nek ljubljanski kričač je v dunajske novine telegrafiral, da so slovanski kmetje ubili nemškega potnika v Škofji Loki. Vse je zlegano! — Vojaki dobijo nov navod za „ekserciranje“. Tako zvano naglo koračenje preneha; gledalo se bode menje na „marširanje“ več na streljanje. — Hrvati so res v hudih zadregah vsled svoje magjarsko-ljubne politike. Nadejali so se, da bo kmalu vojna krajina spojena s Hrvatsko, a sedaj Magjari vidno vse odlagajo. Krajino smatrajo čedalje bolj kot magjarsko deželo. Kajti zakon o številjenji ljudi in živine objavili so ondi le v magjarskem jeziku. Kako mora to ponositi Hrvate jeziti!

Vnanje države. Turški sultan je res odbil sklep evropskih velevlad ter neče ničesar čuti, da bi Grkom prepustil mesta: Janino, Mezovo in Lariso. Vse se čudi in vprašuje, ali bodo vlade ovo zausnico mirno sprejele ali pa lažnjivega turškega divjaka zgrabile in v Azijo zahitile. Pravijo, da je 12 vojnih oklopnice uže na morji v Turčijo pod vodstvom angleškega admirala Semourja. Mogoče pa je, da se vlade pri tej priliki skregajo in zapletejo v boj. V tem slučaju bi turški zvijačniki imeli prav, ki se vedno zanašajo na razpor med evropskimi vladami. Doma se pa trdno pripravljajo na boj; iz Azije pozivljajo vedno več novincev; Bismark jim določilja oficirjev, le denarjev ni, ker Anglež neče Turkom ničesar več posoditi. Bolgari in Grki se tudi orožajo pa bi najrajše čakali do jeseni ali zime; Bolgarom dohaja mnogo Rusov v pomoč, Grkom pa Francozov. Bolgari utegnejo 150.000 mož na noge spraviti, Grki 42.000. Pristopijo še hrabi Črnogorci, ki so

se sprli s Turkom in svojega poslanika iz Carigrada poklicali nazaj, ker jim vedno leganje turško preseda. Vendar Bolgari, Grki in Črnogorci sami bi utegnili preslabi biti zoper Turke in Albance. Važno je toraj, kaj bodo Srbi storili in potem evropske velevlade, zlasti Italija, Avstrija, Ruska, Angleška in Bismark. Beremo, da bodo avstrijski vojaki iz Plevlje dalje marširali v Mitrovico in do Soluna, ako se ganejo Bolgari ali v Albanijo prestopijo italijanski vojaki. — Ob vodi Sem pretepali so se Albanci in Črnogorci; prvih je palo 44. — Rumuni so v nevarni koži; pehani od Bolgarov in Rusov, ker so na sredi med ovima slovanskima narodoma; Rumuni pomnoževajo svojo vojsko za 1 bataljon pri vsakem regimentu. — Ker so Rusi mnogo Judov zasačili kot nihiliste, začeli so ondi sinove Abrahamove nadlegovati. Vsled tega se Judov selijo cele trume v stradajočo Bismarkovo Nemčijo. Tukaj je uže velika stiska zaradi živeža in zasluzka; socijalistične družbe se množijo vključ ostrej postavi, vseh socijalistov je baje 800.000. Sila kola lomi in Bismark utegne doma dobiti grozno revolucijo. Ta bo tem huša, ker so nemški, socijalisti s francoskimi v zvezi. Judi pa povsod ščujejo s freimaurerji vred. Razkristijanene narode čakajo strahovite reči: uboštvo, glad, obup in revolucija. — V Severni Ameriki imajo tako dobro letino, da še nikoli takšne; cena pšenice močno pada! — V južni Ameriki so Chilenci vzeli mesto in trdnjavo Aricijo in tako je vsa zemlja v njihovi oblasti, zaradi katere so pričeli boj! — V Afganistanu so Angleži nekoliko uredili deželo s tem, da je bil iz Ruskega prišedši Abdulaman za vladarja ali emira izvoljen. Angleži se pomikajo nazaj v Indijo. — Grozovita nesreča je zadela španjski otok Manillo v Velikem ocejnanu. Silni zemlje potresi so porušili mesto. Vsa večja poslopja, stolna cerkva itd. so v razvalinah; veliko ljudi in živine je ubitih; na večjih mestih šviga ogenj iz zemlje.

Za poduk in kratek čas.

Štajerska in nemško-liberalno gospodstvo od 1. 1861—1881.

VI. Dnes završimo s številkami preobložene sestavke. Malo še hočemo pogledati nekatere dolgove dežele štajerske in jeno od prednikov podedovano imetje. Da smo zakladu ali fondu gruntne rešitve še 12.000.000 fl. dolžni, to smo uže predzadnjič omenili. Prav za prav bi imeli samo polovico te svote dolžni biti, ko bi nam liberalci vsega ne bili skazili. Ti so namreč kedaj bodi denarje za ta zaklad odmenjene drugam porabili, namesto na bi bili vsako leto nekaj dolga poplačali. Breme bi se bilo v dobrih prejšnjih letih lahko znatno polajšalo. Vsled lehkomyšelnega gospodarstva liberalcev pa nas 12.000.000 fl. težki dolg v sedanjih slabih letih nemilo tlači. Letos

smo prisiljeni vplačati omenjenemu fondu 604.840 fl. neusmiljena svota, čije dobri $\frac{2}{3}$ zadenete zopet kmetijske ljudi, čeravno so ti uže davno svoj delež pri grutni rešitvi vplačali. Dalje teži nas trojni domestikalni dolg. Vsega je še 4.433.900 fl. in treba je letos za obresti 39.261 fl. Svota obrestna je zato primeroma do kapitala majhna, ker so od-stotki obrestni jako mali, namreč $1\frac{3}{4}\%$, 2% in $2\frac{1}{2}\%$ v starem „schein-u“ računjeni. Naposled nadleguje nas dvojno posilno posojilo zaradi fran-coskega boja l. 1809. Dolga je še 2.187.649 fl. in obresti znašajo letos 23.055 fl. Ves dolg dežele štajerske znaša toraj okolo 18 milijonov. Pametno gospodarstvo skuša dolgove bitrej ko mogoče otresti. No, liberalci se ne držijo takšne vsakdanje modrosti. Velikoveč plačujejo stare dolgove z no-vimi, kar je toliko, kakor žakelj iz rame prela-gati na ramo. Jednako modrovali so nekateri li-beralni poslanci graški. Nasvetovali so 8 milijonov v zajem vzeti in toliko pri zakladu grutne odvezitve poplačati. S tem bi deželi ne bilo pomagano toliko, kakor štajerskeji branilnici, ki ne vé kam z de-narji, ker so kmetijski in mestni posestniki itak do nosa zadolženi in za večji kredit nesposobni. Za poslancem Knafflnom in njegovim nasvetom stoji štajerska branilnica in drugi denarstveni zavodi z denarji prenapnani.

Predniki zapustili so nam precej dolgov, a tudi nekoliko premoženja, s čigar čistimi dohodki bi lahko uže precej poplačali, ko bi nesrečni in zapravljeni liberalizem ne prišel vzmes. Dežela ima papirne rente za 4.645.000 fl., ki daje letos obresti 195.117 fl. To je lepa svota. Dalje imamo sre-berne rente za 894.000 fl. Obresti je tukaj 37.548 fl. Dolžno pismo štaj. grutne rešitve za 20.000 fl. daje obresti 538 fl., 1 delnica loterijnega posojila l. 1860 vrže 400 fl. in 1 akcija Rudolfove železnice 400 fl. Vse obresti znašajo 239.003 fl.

Vrhu navedenega pregibnega premoženja ima dežela štajerske več posestev, ki dajejo tudi še precejšnjih dohodkov. Na prvem mestu je Slatina in Doberna. Slatina je lani dala dohodkov 124.306 fl. Ker je pa potroškov bilo 78.899 fl. ostalo je či-stega dobička 45.407 fl. Letos nadejajo se 51520 fl. a drugo leto celó 56.000 fl., če se ne bodo pre-varili. Kajti število topličarjev ne raste premočno, nekatera leta še celo pojema. L. 1877. bilo je topličarjev 2376, l. 1878 samo 1916, lani pa 2335. Največ se speča denarja za razposlano kisló vodo, lani 803.660 flaš, ki so dale 80.080 fl. Marsika-teri topličarji so se pritožili zoper te in une po-manjkljivosti. Deželni odbor skuša sedaj opravi-čenim željam ustrezati. Slednji čas je. Nezado-voljen topličar rad in lahko izostane, ako drugod najde boljše postrežbo. Tudi Dobernske toplice so še na dobrem glasu. L. 1878. bilo je 1070 topličarjev, lani 1165. Vsi dohodki znašali so 28.145 fl. vsi potroški 14.819 fl. Čistega dobička bilo je toraj 13.326 fl. Obojue slovenske toplice dajejo deželi štajerskeji po 60—70.000 fl. čistega

dobička. Drugod ne dobi dežela toliko, kajti To-belbad pri Gradci vrgel je lani samo 24 fl. Na-posled so deželina last nekatera poslopja v Gradci: deželna hiša, grad in 2 hiši mestni. Vse skup dajejo na leto dobička blizu 4800 fl. Vsi dohodki v gotovih denarjih od imetja dežele štajerske znašajo, ako še vštejemo dohodke od 3 gozdov pri Gradci, okolo 300.000 fl.

Mislino sedaj ob konci teh sestavkov, da smo svojim čestitim bralcem, zlasti kmetiskim, dobro ustregli. Sedaj vendar imajo nekoliko jasnejega pojma o važnosti volitev v deželni zbor. Velja pred vsem davkovskemu žepu! Ni vse eno, ali deželno blagajnico v roke dobijo liberalci ali kon-servativci. Volilec ne sme biti deveta briga, kdo mu nalaga deželskih doklad. Do sedaj so nam to opravljali liberalci vsa leta brez izjeme. Kako? No, o tem smo se sami prepričali. Najboljši dokaz njihove nesrečne roke so številke: l. 1861. smo shajali z 1.000.600 fl. Letos je treba 4.494.252 fl. Vrhu tega ostali so stari dolgovi skoro popolnem na miru. V zadregi se letos uže niso upali grut-nim posestnikom večjih doklad naložiti. Zato so se lotili indirektnega davka, v prvej vrsti krčmar-jev in mesarjev. To bo naposled vendar še mest-jane spekle. V Celji in Mariboru je uže tresnolo. Celjski in mariborski krčmarji so vladi poslali prošnje, naj ta zavrže sklep deželnega zbora, ki je naložil deželnih doklad tudi na vino, pivo, žgan-jico, rozolijo in meso. „Kajti, jamrajo, drugače ne moremo živeti.“ No, kmetje uže dolgo vzdihu-jejo: ne nalagajte nam bremen, katerih ne zma-gamo več, a mestni liberalci so tukaj glubi. Sedaj je do njih prišlo in takoj začnejo cviliti in tuliti in upijati: za božjo voljo, ne nalagajte nam, česar ne zmagamo! Neumneži, zakaj so pa vero-vali in še verujejo liberalnim listom, kakoršen je lagodna „Tagespošta“? Zakaj so goreli in noreli za liberalne kandidate in poslance pri volitvah? Tukaj je uzrok vsej nezgodi, tukaj naj ukrenejo na drugo pot, in boljše bo. Sedaj je še mogoče zabraniti občni propad. Ako pa ostanemo le še nekatera desetletja na stari stezi pa si pomagati več ne moremo. Mestjani in tržani bi naj s kmeti vred, spoznavši nesrečo 20letnega liberalnega go-spodstva za davkovec v deželi, dali slovo dose-danjim in tem podobnim liberalnim kričačem. Mo-limo uže od pamtivekov: od kuge, toče ... reši nas o Gospod! Treba je dostaviti: od liberalnih poslancev reši nas o Gospod. Amen!

Dr. L. G.

Smešničar 31. Tikvič skoz in skoz mirna in pohlevna dušica je imel jako prepirljivo ženo. Vsakokrat je morala imeti zadnjo besedo. Ko ga je ravno nekokrat zopet prav hudo ozmerjala in sicer vpričo prijatelja reče mož: „Nič se ne kre-gaj ne, ljuba moja, saj jaz dobro vem, da imam najboljšo ženo izmed vseh.“ „Vraga imaš, pa ne najboljše žene“, se zadere togotna žena.

J. M.